

Posledice krize v gradbeništvu

Podizvajalce stiskajo do smrti

»Pritiski na podjetnike v gradbeništvu so se zaostri do nevzdržnosti« – Izvajalec mora material plačati vnaprej, nato pa (zaman) čaka na plačilo naročnika

MARIBOR – V kako nemogočih razmerah delujejo gradbena podjetja v Sloveniji, kaže tudi tragična smrt Ivana Selinška, lastnika in direktorja podjetja Varkos Selinšek. Ta je v ponedeljek storil samomor, ker ni več videl izhoda iz težav, v katerih se je zaradi plačilne nediscipline in izsiljevanja znašlo njegovo podjetje. Kot podizvajalcu so mu večja gradbena podjetja dolgovala več milijonov evrov, največji dolžnik pa je bilo po neuradnih podatkih podjetje Gradis skupina G, ki prek podjetja Grep gradi stadion Stožice.

Maks Selinšek, brat umrlega Ivana Selinška, je za *Delo* povedal, da tudi »grozljivo« poslovilno pismo, ki ga je brat pustil za seboj, dokazuje, da so ga v smrt pahnila hude razmere, v katerih se je znašlo njegovo podjetje. »Pritiski na podjetnike v gradbeništvu so se v zadnjem letu zaostri do nevzdržnosti. Gre za drastično zniževanje cen, grožnje s penali, neplačevanje že opravljenih del. Če k temu dodate še povsem nedelujoč pravni sistem, ki ne omogoča pravočasne zaščite upnika, si lahko predstavljate, v kakšnih razmerah delujemo podjetniki. Predvsem manjši, ki so jim v času krize tudi banke obrnile hrbet, tako da smo povsem prepuščeni na milost in nemilost dolžnikom,« je povedal Maks Selinšek, lastnik podjetja Klemaks, ki se prav tako ukvarja z gradnjo. Tudi tretji brat Franc Selinšek je podjetnik, tudi njegovo podjetje Klepos se ukvarja z gradbeništvom. Vsa tri podjetja imajo dolgoletno tradicijo in ugled v širšem okolju. »Hudo je, ko delavcem ne moreš izplačati plač, čeprav so trdo delali,« je povedal Maks Selinšek. V Varkosu je zaposlenih približno 80 delavcev, ki so pretekli mesec dobili le 40 odstotkov plače. Solastnika podjetja, sin in hči, včeraj nista bila dosegljiva za pojasnila, saj sta šla na žalostno pot na Cres, kjer sta morala prevzeti očetovo truplo.

Poleg Gradisa skupine G so med dolžniki Varkosa tudi mariborska gradbena podjetja MTB (ta po neuradnih podatkih dolguje približno pol milijona evrov), Stavbar pa ve-

lenjski Vegrad, Pluton gradnje iz Šempetra pri Savinjski dolini in druga. Natančnejših podatkov večeraj od odvetnika Varkosa **Zvonka Kolška**, ki je na sodišču že sprožil postopke izterjave proti dolžnikom, nismo izvedeli. Povedal nam je, da za razkritje podatkov o dolžnikih Varkosa nima pooblastila sorodnikov umrlega Ivana Selinška. Bonitetni podatki pa kažejo, da je imel Varkos zaradi težav z upniki vso lansko leto pogosto blokirane račune pri več poslovnih bankah.

V pogovoru z nekaterimi poslovnimi partnerji Ivana Selinška smo izvedeli, da je ta veljal za poštenega partnerja in dobrega izvajalca, njegove jeklene konstrukcije so bile znane po vrhunski kakovosti. Rad pa se je menda spustil tudi v bolj tvegane posle, kakršen je bil denimo sodelovanje pri gradnji stadiona Stožice, ki je za tako malo podjetje (leta 2008 je imelo osem milijono-

evrov in pol realizacije in nekaj več kot pol milijona evrov dobička) bržkone prevelik zalogaj. Tudi dejstvo, da se je Varkos ukvarjal v glavnem z jeklenimi konstrukcijami, je dodatna težava, saj ima pri teh izvajalec sorazmerno velike stroške z materialom (jeklom), ki lahko pri izvedbi zavzema tudi od 70 do 80 odstotkov končne cene. Če nato ne dobi plačanega niti materiala, ki ga je moral plačati vnaprej, niti dela, kar se je dogajalo, je to seveda še zlasti velika težava.

»Žalostno je, da se mora življenje končati, da bi nekdo moral umreti, da bi se kaj spremenilo. V državi nobeden nič ne naredi za zaščito podjetnikov. Tudi pravna pot je mogoča samo za tiste, ki imajo dobre zveze. Rešujejo velika podjetja, mala pa pustijo propadati,« je včeraj povedal pretreseni Maks Selinšek.

URBAN ČERVEK, MIHA RUBIN

POSLOVNA STAVBA PODJETJA VARKOS

Največji dolžnik Gradis skupina G

Gradis skupina G (GSG) je po nam dostopnih podatkih Varkosu, katerega direktor in lastnik Ivan Selinšek je v začetku tedna storil samomor, za dobavljene jeklene konstrukcije in opravljeno delo dolžan približno dva milijona evrov. Selinšek je samomor storil zaradi plačilne nediscipline naročnikov, poleg Gradisa skupine G jih je bilo še več, zaradi katerih je njegovo podjetje zapadlo v hude likvidnostne težave, iz katerih ni videl izhoda. Po naših podatkih je bil Varkosov največji dolžnik prav GSG, ki v sklopu športnega centra Stožice in za investitorja Grep gradi nogometni stadion. Grep je namreč gradnjo nogometnega stadiona oddal Gradisu skupini G, gradnjo košarkarske dvorane Energoplanu in gradnjo trgovskega središča Primorju. Prva dva sta vsak s po 37,5-odstotnim deležem tudi večinska delničarja Grepa, po 12,5 odstotka pa imata Supernova Holding in MTK Immobilienentwicklung. Poznavalci gradbeniškega trga pravijo, da je problematično prav to, ker večina podizvajalcev za stadion sploh nima neposredne pogodbe z Grepom kot investitorjem, ampak z izvajalci del, ki so hkrati delničarji Grepa. Opozarjajo, da je takšna prepletenost nenavadna in da delničarji Grepa nimajo nikakršnih obveznosti do podizvajalcev, če eden od delničarjev, ki je hkrati izvajalec del na projektu športnega centra Stožice, ne plačuje svojih podizvajalcev. C. P.